

Schoolspecifiek Ondersteuningsplan

2020-2021

Inhoudopgave

1. Inleiding	blz. 4
2. Passend Onderwijs	blz. 4
2.1 Hoe wordt dit georganiseerd?	blz. 4
2.2 Wat betekent dit voor kinderen met een specifieke onderwijsbehoefte?	blz. 5
2.3 Procedure Zorgplicht	blz. 6
2.4 Basisondersteuning	blz. 6
2.4.1 Preventieve en lichte curatieve interventies behoren tot de basisondersteuning, volgens het SWV.	blz. 6
3. De onderwijs ondersteuningsstructuur (zorgstructuur) op De Bolster in het kader van Passend Onderwijs.	blz. 7
3.1 Visie op Passend Onderwijs	blz. 7
3.2 Een leerling met ondersteuningsbehoeften	blz. 8
3.3 Handelingsgericht werken (HGW)	blz. 9
3.4 Individuele Leerlijn	blz. 11
3.5 Verrijkkingsklas – De Plusklas	blz. 12
3.6 Zorgniveaus binnen de ondersteuningsstructuur / zorgstructuur van De Bolster	blz. 12
3.7 Toelaatbaarheidsverklaring / verwijzing	blz. 16
3.8 Het HGW Groeidocument	blz. 17
4. Sociaal Emotionele Ontwikkeling – SEO	blz. 18
4.1 De ontwikkeling van de sociaal emotionele vaardigheden	blz. 18
4.2 Digitale signaleringssysteem sociaal emotionele ontwikkeling	blz. 18
4.3 Sociale Vaardigheidstraining (SoVa)	blz. 19
5. Het volgen van de ontwikkeling van kinderen	blz. 19
5.1. Toetsen	blz. 19
5.2 Leerlingbespreking en groepsbesprekingen	blz. 19
5.3 Groepsbezoeken	blz. 19
5.4 Het Leerlingvolgsysteem	blz. 20
5.5 Dossiervorming	blz. 20
5.6 Overdracht	blz. 20
6. Schoolspecifieke invulling	blz. 21
6.1 Basisondersteuning / lichte ondersteuning	blz. 21
6.2 De Zorgroute	blz. 22
6.2.1 Het ZorgAdviesTeam op de Bolster	blz. 23
6.2.2 Vertrouwenspersonen	blz. 23
6.2.3 Aandachtfunctionaris Meldcode	blz. 23
7. De Toetskalender	blz. 23
8. De Schoolanalyse	blz. 23
9. Schoolspecifieke protocollen en beleidstukken	blz. 24

10. Bijlagen

Bijlage 1: Stroomschema 1 – Procedure zorgplicht	blz. 25
Bijlage 2: Planning leerlingen- en groepsbesprekingen 2020-2021	blz. 26
Bijlage 3: Oudergesprekkencyclus 2020-2021	blz. 28
Bijlage 4: Toetskalender schooljaar 2020-2021	blz. 29

1. Inleiding

1.1 Het Ondersteuningsplan

Voor u ligt het Schoolspecifiek Ondersteuningsplan 2020-2021 van KBS De Bolster, Ontwikkelingsgericht Onderwijs. In dit Ondersteuningsplan wordt beschreven hoe wij binnen De Bolster omgaan met de ondersteuning. Dit Ondersteuningsplan is een groeimodel. Een aantal protocollen / beleidsdoelen zijn nog in ontwikkeling. Ook kunnen door nieuwe inzichten en opvattingen protocollen / beleidsdoelen veranderings- / vernieuwingsprocessen ondergaan.

1.2 Algemene informatie

Dit Ondersteuningsplan heeft relatie met het schoolplan, de schoolgids, het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband RSV Breda e.o. en de visie/missie van het bestuur.

Het bevoegd gezag: Stichting Nuwelijn

Basisschool KBS De Bolster is onderdeel van scholenorganisatie Nuwelijn.

Nuwelijn is een stichting voor primair onderwijs op katholieke grondslag.

Voor uitgebreide informatie: zie de website www.nuwelijn.nl

Het bestuurskantoor is gevestigd te Schoolstraat 5, 5124RM Molenschot. Tel.: 0161-232154

2. Passend Onderwijs

Vanaf 1 augustus 2014 is de Wet Passend Onderwijs van kracht. Schoolbesturen krijgen de zorgplicht voor alle leerlingen uit hun regio. Ouders melden hun kind aan bij de school van hun keuze en de school heeft de taak om het kind een passende onderwijsplek te bieden of met de ouders een passende plek te zoeken. Uitgangspunten daarbij zijn:

- Alle kinderen krijgen zo 'passend' mogelijk onderwijs. Daarbij wordt gekeken naar de onderwijsbehoeften en talenten van de leerlingen.
- Kinderen gaan naar reguliere basisscholen en hebben een onderwijsplek nabij huis (thuis nabij), tenzij speciaal basisonderwijs (SBO) of speciaal onderwijs (SO) noodzakelijk is.
- Alle kinderen verdienen een plek in het onderwijs: geen thuiszitters.

Zorgplicht voor alle leerlingen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De basis hiervoor is het realiseren van kwalitatief goed onderwijs, waardoor alle talenten van de leerlingen optimaal worden ontwikkeld om in de toekomst als zelfstandig en volwaardig burger in de maatschappij te kunnen functioneren.

Passend Onderwijs is er voor alle leerlingen, maar richt zich in de praktijk vooral op leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften.

2.1 Hoe wordt dit georganiseerd?

Om alle kinderen een passende onderwijsplek te bieden, werken scholen samen in regionale samenwerkingsverbanden. De Bolster en de overige scholen van Stichting Nuwelijn vallen onder Stichting Samenwerkingsverband PO 30-03, Optimale Onderwijs Kans (OOK). In haar Ondersteuningsplan 2019-2023 heeft het Samenwerkingsverband (SWV) beschreven hoe zij de komende jaren te werk wilt gaan. Deze is te vinden op <http://www.rsvbreda.nl/po/>.

In het SWV werken schoolbesturen samen die bevoegd gezag zijn van basisscholen in de regio, scholen voor speciaal basisonderwijs (SBO) en scholen voor speciaal onderwijs (SO3 en SO4). Deze besturen en scholen werken samen om passend onderwijs te verzorgen voor alle leerlingen in de basisschoolleeftijd. Afstemming en samenwerking met jeugdhulp is hierbij erg belangrijk; in alle lagen van de keten. Dit geldt eveneens voor de afstemming met voorschoolse educatie (VVE) en het voortgezet onderwijs (VO).

Uitgangspunt van het Samenwerkingsverband PO 30-03, OOK is dat de verantwoordelijkheden voor de inzet van extra ondersteuning, en daarmee ook de inzet van de extra middelen, zo dicht mogelijk bij het kind worden georganiseerd.

2.2 Wat betekent dit voor kinderen met een specifieke onderwijsbehoefte?

Elke school heeft een schoolondersteuningsprofiel gemaakt, waarin beschreven staat welke vorm(en) van ondersteuning de school zelf kan bieden. Het schoolondersteuningsprofiel van De Bolster is in schooljaar 2013-2014 opgesteld door de leerkrachten, de schoolleiding en het bestuur. In het profiel wordt aangegeven welke ondersteuning de school kan bieden en welke ambities de school heeft voor de toekomst. De schoolambities worden elk schooljaar beschreven in het jaarplan van de school.

Het schoolondersteuningsprofiel van De Bolster heeft als kernpunten onderwijs op maat, met extra specialisaties in NT2, hoogbegaafdheid, gedragsbegeleiding zoals Sova, DCD, gedragsproblemen zoals ADHD, ADD en Autisme in de vorm van coaching gericht op de executieve functies, motorische problemen (schrijfmotoriek) en leerproblemen zoals dyslexie (in samenwerking met externe dyslexiebehandelaars).

In principe krijgt een kind met specifieke onderwijsbehoeftes de extra onderwijsondersteuning binnen en onder verantwoordelijkheid van onze school. Voor de ouders is de leerkracht en de intern begeleider het eerste aanspreekpunt. Samen volgen zij de ontwikkeling van het kind. Wanneer zich veranderingen voordoen wordt dit met elkaar besproken.

Pas als De Bolster niet in staat is het kind met de specifieke onderwijsbehoefte de ondersteuning te bieden die het kind nodig heeft, wordt gekeken naar opties buiten de school. In dat geval vindt allereerst een gesprek plaats met (onder meer) de ouders, waarbij gezamenlijk de mogelijkheden worden besproken.

Om dit proces goed te begeleiden zet De Bolster procesbegeleiders in, zoals een orthopedagoog, een consultant van het SBO (speciaal basisonderwijs) of een ambulante begeleider vanuit SO3 of SO4 (speciaal onderwijs). Deze bewaken dat processen zorgvuldig worden doorlopen. Tevens geven zij school handelingsadviezen m.b.t. de specifieke onderwijsbehoeftes van een kind.

Een procesbegeleider kan aanwezig zijn bij een gesprek met school en ouders wanneer de school een kind niet (meer) de nodige zorg / ondersteuning kan bieden en bijvoorbeeld een verplaatsing van een kind naar een andere reguliere basisschool of naar speciaal onderwijs aan de orde is. Dit gesprek vindt onder andere plaats in het zorgadvies team en/of in een groot overleg, waarbij ouders en externen betrokken zijn. In de uiteindelijke keuze hebben zowel de ouders, De Bolster en de plaatsende school een stem.

Als een leerling naar het speciaal basisonderwijs gaat, is een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) nodig. Het SWV geeft een TLV af op basis van de keuzes in het zorgadvies team en het advies van de procesbegeleiders over de geboden ondersteuning in relatie tot de ondersteuningsbehoefte van het kind. De directeur van het samenwerkingsverband is wettelijk verplicht om bij het afgeven van een TLV voorafgaand deskundigenadvies in te winnen.

Informatie

Voor verdere informatie over Passend Onderwijs verwijst De Bolster u naar de website van het Samenwerkingsverband: <http://www.rsvbreda.nl/po/Ouders>. Ouders kunnen ook contact opnemen met de intern begeleiders van onze school. Algemene informatie over Passend Onderwijs kunnen ouders vinden op een speciale site van het ministerie van Onderwijs: www.passendonderwijs.nl en op www.steunpuntpassendonderwijs.nl.

2.3 Procedure Zorgplicht

Bij Passend Onderwijs is het uitgangspunt dat elk kind het recht heeft op het onderwijs dat hij of zij nodig heeft. De ondersteuningsbehoefte van het kind staat centraal. Er wordt niet meer uitgegaan van beperkingen, maar van wat het kind nodig heeft. De zorgplicht is een belangrijke verandering. Scholen zijn verantwoordelijk voor het bieden van een passende onderwijsplek aan alle kinderen, ook die extra ondersteuning nodig hebben. Dit kan zijn op een reguliere basisschool of op het speciaal (basis) onderwijs. In bijlage 1 "Stroomschema 1 de Procedure Zorgplicht" schematisch uitgewerkt.

2.4 Basisondersteuning

Onder basisondersteuning wordt verstaan het door het Samenwerkingsverband (SWV) Breda e.o. OOK, PO 30-03 afgesproken geheel van preventieve en lichte curatieve interventies binnen de onderwijsondersteuningsstructuur van de school die planmatig en op een overeengekomen kwaliteitsniveau, eventueel in samenwerking met ketenpartners, worden uitgevoerd. Ook de zorg voor een veilig schoolklimaat (zowel voor leerlingen als medewerkers) maakt deel uit van de basisondersteuning.

2.4.1 Preventieve en lichte curatieve interventies behoren tot de basisondersteuning, volgens het SWV.

Preventieve interventies is de basisondersteuning voor alle leerlingen die er op gericht is om tijdig leerproblemen en opgroei- en opvoedproblemen te signaleren, al dan niet in samenwerking met ketenpartners. Onder het aanbod lichte curatieve interventies van de school wordt o.a. verstaan:

- Een aanbod voor leerlingen met dyslexie of dyscalculie.
- Onderwijsprogramma's en leerlijnen die zijn afgestemd op de leerlingen met een meer of minder dan gemiddelde intelligentie. De begrenzing van ondersteuning voor leerlingen op basis van IQ alleen wordt vermeden.
- Fysieke toegankelijkheid van schoolgebouwen, aangepaste werk- en instructieruimtes en de beschikbaarheid van hulpmiddelen voor leerlingen die het nodig hebben.
- (Ortho)pedagogische en/of (ortho)didactische programma's en methodieken die gericht zijn op sociale veiligheid en het voorkomen en aanpakken van gedragsproblemen.
- Een protocol voor medische handelingen.
- De curatieve zorg en ondersteuning die de school samen met ketenpartners kan bieden.

Bovengenoemde interventies zijn structureel zichtbaar voor en/of binnen de school en moeten de continuïteit in de schoolloopbaan van een leerling ondersteunen. Voor alle genoemde interventies geldt dat een diagnose behulpzaam is voor het inzetten van handelsgerichte aanpak. Er worden niet langer indicaties afgegeven op basis van een diagnose.

Naast de bovenstaande elementen van basisondersteuning vastgelegd in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband, heeft ieder school de beschikking over schooleigen elementen, die mede het ondersteuningsprofiel van de school bepalen.

3. De onderwijs ondersteuningsstructuur (zorgstructuur) op De Bolster in het kader van Passend Onderwijs

3.1 Visie op Passend Onderwijs

Met Passend Onderwijs streven we naar een positieve en optimale ontwikkeling van alle kinderen binnen het ontwikkelingsgerichte onderwijsconcept van onze school. De school werkt hiervoor handelingsgericht en betrekken ouders als ervaringsdeskundigen en partners bij de ontwikkeling van hun kind.

Vanuit het HandelingsGericht Werken (HGW) worden de kinderen begeleid in hun onderwijsbehoeftes. HGW maakt adaptief onderwijs en doeltreffende kindbegeleiding concreet, zodat het team van de Bolster effectief om kan gaan met verschillen tussen kinderen. HGW is een planmatige en cyclische werkwijze waarbij we onderstaande zeven uitgangspunten hanteren:

1. De onderwijsbehoeften van het kind staan centraal: wat heeft het kind nodig om onderwijsdoelen te behalen?
2. Het gaat om afstemming en wisselwerking: het gaat niet alleen om het kind, maar om het kind en de interactie met zijn omgeving. Het uitgangspunt is het kind in deze groep, bij deze leerkracht, op onze school en van deze ouders.
3. De leerkracht doet ertoe: de leerkracht realiseert passend onderwijs en levert daarmee een cruciale bijdrage aan een positieve ontwikkeling van de kinderen.
4. Positieve aspecten zijn van groot belang: van zowel het kind, de leerkracht, de school, de groep en de ouders. Positieve factoren bij het kind (ook wel stimulerende factoren genoemd) bieden aanknopingspunten voor het stellen van ambitieuze doelen en om een succesvol plan van aanpak te kunnen uitvoeren.
5. We werken constructief samen: samenwerking tussen het kind, de leerkracht, de ouders en interne en externe begeleiders is noodzakelijk om een effectieve aanpak te genereren.
6. Ons handelen is doelgericht: het team formuleert korte- en lange termijn doelen voor het leren, de leer-/werkhouding en het sociaal-emotioneel functioneren van alle leerlingen. Deze wordt in een cyclus van planmatig handelen geëvalueerd.
7. De werkwijze is systematisch, stapsgewijs en transparant: het is voor betrokkenen duidelijk hoe de school wil werken en waarom.

Bovenstaande uitgangspunten zijn de kaders *waarin wij cyclisch werken binnen onze ondersteuningsstructuur* (HGW) en passen bij de visie/missie die hoort bij het Passend Onderwijs. De ouders van het kind zien wij als een waardevolle partner die we graag betrekken bij het onderwijs. In plaats van te bedenken wat de leerling niet (meer) kan, wordt er gekeken naar wat het kind nodig heeft om verder tot ontwikkeling te komen, zowel cognitief als sociaal emotioneel. *Deze oplossingsgerichte strategie komt terug in ons denken en handelen binnen het ontwikkelingsgericht onderwijs van onze school.*

3.2 Een leerling met ondersteuningsbehoefte

Ieder leerling op onze school wordt gezien als een leerling die ondersteuning nodig heeft, in de breedste betekenis van het woord. Dit betekent dat wij voor ieder leerling ondersteuning op maat willen bieden om zo goed mogelijk aan te kunnen sluiten op zijn/haar onderwijsbehoefte c.q. zone van naaste ontwikkeling, zowel naar de onderkant als naar de bovenkant toe. Dit wordt gedaan via ons onderwijsconcept Ontwikkelingsgericht Onderwijs. Onderwijs dat kinderen helpt hun volle persoonlijkheid te ontwikkelen. Kenmerken van ons onderwijs zijn:

- Brede persoonsontwikkeling (samenwerken, communiceren, initiatieven nemen, plannen maken) die verbonden worden aan kennis en vaardigheden (schrijven, lezen, woordenschat, enz.);
- Het bieden van betekenisvolle activiteiten, binnen een bepaald thema. De activiteiten binnen een thema hebben een sociaal cultureel karakter, dat wil zeggen activiteiten uit de echte wereld, waarin kinderen inbreng kunnen hebben in keuze en planning. In de onderbouw gebeurt dit vooral *door middel van spel en spelen*. In de bovenbouw gaan de kinderen meer *onderzoeken*.
- De zone van naaste ontwikkeling staat centraal.

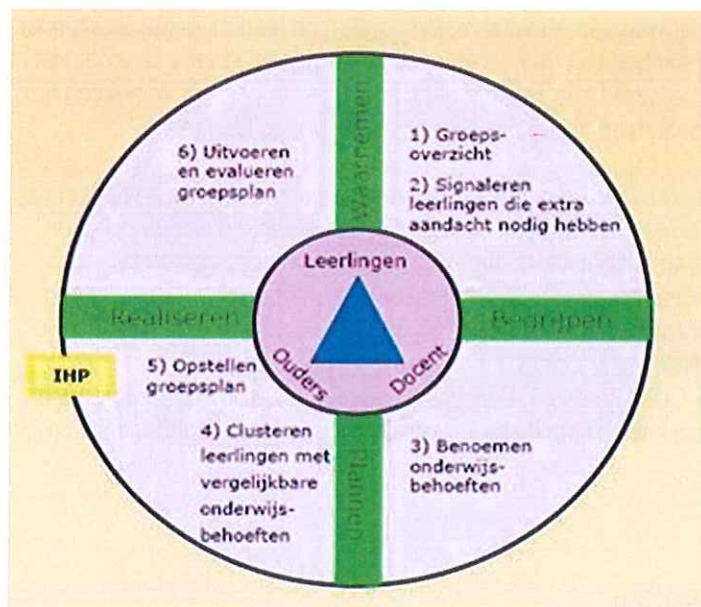
Door tijdens het thematiseren de activiteiten aan te laten sluiten op de zone van naaste ontwikkeling wordt er ondersteuning op maat aangeboden, er wordt gedifferentieerd gewerkt. Vakken als taal en wereldoriëntatie zijn geïntegreerd in het thematisch werken. In de rekenmethode Pluspunt en de spellingmethode Spelling op Maat wordt de ondersteuning op maat aangeboden door gedifferentieerd te werken.

Zodra wij zien dat een leerling naast deze ondersteuning nog extra onderwijsbehoeftes heeft wordt deze leerling benaderd als een leerling met specifieke onderwijsbehoeftes. Dat houdt in dat deze leerling op grond van systematisch verzamelde informatie aantoonbaar in deze groep, bij deze leerkracht, in deze school met deze thuissituatie en afgezet tegen zijn of haar mogelijkheden onvoldoende profiteert van het onderwijsaanbod. De leerling krijgt dan extra hulp / zorg / begeleiding aangeboden.

De extra begeleiding wordt zowel gegeven aan leerlingen met een ontwikkelingsachterstand als aan leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong. De leerstof wordt bepaald door de leerkracht in overleg met de intern begeleider. Voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften worden individuele handelingsplannen (logboek individueel) opgesteld en voor de groep worden groepsplannen (logboek op groepsniveau) opgesteld waarin het onderwijsaanbod beschreven staat. Na een interventieperiode van ongeveer 10-12 weken, worden de handelingsplannen / logboeken geëvalueerd en bijgesteld. Dit gebeurt cyclisch (2 tot 3 x per jaar) a.d.h.v. de cirkel van handelingsgericht werken (HGW).

3.3 Handelingsgericht werken (HGW)

Er wordt gewerkt met de cyclus van HandelingsGerichtWerken (HGW). De IB-er begeleidt de leerkracht bij het uitvoeren van de stappen van HGW, volgt de voortgang en leidt de groepsbesprekingen en leerlingbesprekingen. De IB-er speelt ook een rol bij het schakelen naar externe begeleiding of externe zorg.

De cyclus van HGW bestaat uit 4 fases:

1. **Waarnemen:** leerresultaten verzamelen, bekijken en **evalueren** wat effecten van aanbod en aanpak zijn en signaleren van kinderen die extra aandacht nodig hebben.
Wij gebruiken hierbij:
 - methode toetsen
 - cito toetsen
 - observaties
2. **Begrijpen:** vaststellen onderwijsbehoeften van leerlingen. Verzamelen van stimulerende en belemmerende factoren van de leerlingen. Op basis daarvan benoemen wat de onderwijsbehoeften van de kinderen zijn. Wat heeft deze leerling nodig om te kunnen ontwikkelen zowel algemeen als ook vakspecifiek.
3. **Planen:** het plannen van een haalbaar onderwijsaanbod en concrete doelen in een logboek op groepsniveau of individueel niveau. Leerlingen die met vergelijkbare onderwijsbehoeften worden geclusterd. Per subgroep of individuele leerling wordt beschreven welke aanvullende doelen er nagestreefd worden en hoe de leerkracht denkt dit te gaan bereiken (het pedagogisch en didactisch handelen).
4. **Realiseren:** uitvoeren van de opgestelde doelen, zoals beschreven is in het logboek (op groepsniveau of op individueel niveau). Na een vooraf bepaalde periode wordt het opgestelde logboek geëvalueerd. Zijn de doelen bereikt? Sloten we aan op de onderwijsbehoeften van de leerling(en)? Wat moeten we voor de komende periode anders aanpakken in de begeleiding van de leerling(en)? Deze fase loopt over in het waarnemen in een nieuwe cyclus.

Fase 1: Waarnemen

Stap 1: verzamelen van kindgegevens (o.a. stimulerende en beschermende factoren van het kind). Gedegen informatie verzamelen vraagt om een open en onbevooroordeelde manier van kijken en luisteren. We stellen ons hierbij eerlijk en nieuwsgierig op. In de fase van het waarnemen verzamelt en ordent de leerkracht gegevens over kinderen die extra instructie nodig hebben op het aanbod van de klas en over de resultaten van het aanbod. Het gaat om gegevens uit observaties, analyses van het werk, gesprekken met kinderen en ouders, de resultaten op methode onafhankelijke en methode gebonden toetsen en via de overdracht van de vorige leerkracht.

Stap 2 en 2a: signaleren van kinderen die iets extra's nodig hebben. In deze stap bepalen we welke doelen we voor de komende periode willen bereiken. Deze doelen betreffen de speel/leerontwikkeling, de werkhouding en het sociaal emotioneel functioneren. Welke kinderen hebben extra begeleiding nodig om deze doelen te behalen? Leerkrachten signaleren deze kinderen bewust en op basis van duidelijke criteria. Bij het signaleren gaat het om alle kinderen die meer nodig hebben dan het regulier basisaanbod. We signaleren niet alleen kinderen met een D of E niveau op de CITO- toetsen, maar ook de kinderen met een leer- of ontwikkelingsvoorsprong (de A of A+ score op de CITO- toetsen). Daarnaast signaleren we ook de kinderen met een opvallende werkhouding, een specifieke leerstijl of die specifieke sociaal-emotionele vaardigheden missen of juist bezitten.

Fase 2: Begrijpen

Op basis van de eerste twee stappen zetten we stap 3 in.

Stap 3: Benoemen van de onderwijsbehoeften van kinderen. We formuleren doelen op groepsniveau of individueel niveau en benoemen de onderwijsbehoefte van elk kind. We vragen ons voortdurend af "wat vraagt dit kind van ons?". We maken hierbij gebruik van de gegevens uit de opgestelde logboeken. Er zijn kinderen die te weinig hebben aan het reguliere basisaanbod. Zij hebben extra begeleiding nodig om bepaalde vaardigheden te leren. Voor deze kinderen formuleren we, voor die gebieden waarbij ze begeleiding nodig hebben, haalbare / realistische doelen. Vanuit wat een kind al kan (de beginsituatie), formuleren we een of meer doelen: wat willen we bereiken? Wat heeft dit kind extra nodig om dit doel te bereiken?

Fase 3: Plannen

Na het in kaart brengen van de onderwijsbehoeften van de kinderen die extra begeleiding nodig hebben, zetten we de stappen 4 en 5 in de fase van plannen.

Stap 4: clusteren van kinderen met vergelijkbare onderwijsbehoeften in de verlengde instructie. Nu we onze groep goed in beeld hebben gaan we kijken hoe we op een haalbare manier kunnen differentiëren. We doen dit door een aantal kinderen die hetzelfde nodig hebben samen te voegen in een of meer clusters van enkele kinderen.

Stap 5: opstellen van het HGW Logboek op groeps- en/of individueel niveau per vakgebied (technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen). Nadat de kinderen met vergelijkbare onderwijsbehoeften geclusterd zijn in de verlengde instructie of waarvoor een logboek op individueel niveau is opgesteld, beschrijven we het onderwijsaanbod en de doelen voor de komende periode. Het logboek op groepsniveau (met name leerlingen in de verlengde instructie) en individueel niveau bevat schriftelijke richtlijnen voor het onderwijs aan leerling(en). Het bevat de didactische en pedagogische doelen voor de komende periode en wat de leerling(en) daarvoor nodig hebben.

Het opstellen van de logboeken gebeurt cyclisch. De perioden zien er als volgt uit:

- 1) Start schooljaar: opstellen en uitvoeren eerste logboek.
- 2) Medio schooljaar: evalueren van de logboeken op basis van methode gebonden toetsen, observaties en de resultaten na CITO- toetsen (versie M). Daarna opstellen en uitvoeren van de logboeken voor de volgende periode

- 3) Einde schooljaar: evalueren van de logboeken op basis van methode gebonden toetsen, observaties en de resultaten na CITO- toetsen (versie E). Daarna overdracht naar de nieuwe groepsleerkracht met behulp van o.a. de logboeken.
- 4) Daar waar nodig is stellen de leerkrachten hun logboeken gedurende het schooljaar bij.

Fase 4: Realiseren

Stap 6:

De HGW Logboeken zijn onderdeel van het onderwijsaanbod, daarbij staan de lesdoelen, individuele doelen en de onderwijsbehoeftes van de leerlingen centraal staan.

3.4 Individuele Leerlijn

Mocht uit onderzoek blijken dat de einddoelen van de basisschool (leerdoelen groep 8) niet haalbaar zijn voor een leerling, dan is het mogelijk om vanaf groep 5 de leerling een eigen leerlijn te bieden. In principe niet eerder dan eind groep 5:

- omdat o.a. een mogelijke doublure in groep 3 of 4 van invloed kan zijn op de beslissing
- tot en met groep 5 alle basisvaardigheden aanbod komen

De achterstand dient dan zoveel te zijn, dat deze niet meer in te halen is. In principe dient de achterstand minimaal één jaar (10 DLE) te zijn en dient de leerling daarbij op minimaal drie achtereenvolgende meetmomenten (cito-toetsen) op beheersingsniveau E – V uit te komen.

Verder wordt ook naar de leer- / werkhouding en de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind gekeken.

Het niveau van de eigen leerlijn wordt bepaald aan de hand van *het leerlingendossier (o.a. toetsresultaten, HGW Logboeken en/of individuele handelingsplannen)*. Voor leerlingen met een eigen leerlijn wordt een Ontwikkelingsperspectief – OPP opgesteld. Hierin wordt vastgesteld welke einddoelen per schooljaar haalbaar zijn voor de leerling en hoe daaraan gewerkt wordt. Het inzetten van een eigen leerlijn wordt samen met de ouders en school besproken.

Kinderen, waarvan vermoed wordt dat ze meer begaafd zijn, worden gescreend a.d.h.v. de korte signaleringslijst hoogbegaafdheid. Als blijkt dat het meer begaafd is komt het kind in de plusklas en kan het kind taken vanuit de plusklas krijgen, zodat het kind in de eigen klas verder kan werken aan de verrijkingsopdrachten. Dit wordt afgestemd met de leerling en leerkracht.

3.5 Verrijklingsklas - De Plusklas

Voor leerlingen die meer uitdaging nodig hebben bieden we verrijkingsoopdrachten aan uit de Plusboxen en verdiepings- en verrijkingsoopdrachten binnen het thema-aanbod. Daarnaast beschikt de Bolster over een verrijklingsklas 'De Plusklas'.

- De Plusklas is een verrijklingsklas en is bestemd voor leerlingen van groep 4 t/m groep 8 die meer uitdaging nodig hebben (plusleerlingen, meer- en hoogbegaafde leerlingen). Leerlingen van groep 3 kunnen deelnemen aan de Plusklas wanneer het lees- en schrijfniveau dat toelaat.
- In de Plusklas komen de volgende doelen aan bod:

LEREN LEREN	LEREN DENKEN	LEREN (VOOR HET) LEVEN
• Werkhouding • Werken volgens plan • Manier van leren	• Analytisch denken • Creatief denken • Praktisch/Kritisch denken	• Inzicht in jezelf • Omgaan met anderen

Bron: SLO

In de Plusklas wordt projectmatig gewerkt. Dit wordt o.a. gedaan a.d.h.v. de projecten uit de Pittige Plus Torens (PPT). De projecten van de PPT zijn geschikt voor meer- en hoogbegaafde leerlingen.

Het aanbod in de Plusklas bestaat verder uit: filosoferen, Spaans, Duits, Frans, Chinees, schaken en dammen. De leerlingen van de Plusklas ontvangen 2x per jaar een Plusklasrapport. De Plusklasrapporten zijn gekoppeld aan de rapporten van de eigen klas.

3.6 Zorgniveaus binnen de ondersteuningsstructuur / zorgstructuur van De Bolster

De ondersteuningsstructuur wordt onderverdeeld in vijf verschillende niveaus. Aan de hand van deze zorgniveaus wordt vormgegeven aan de verschillen bij leerlingen (diversiteit).

Zorgniveau 1:Reguliere en preventieve zorg in de groep (basisaanbod, door de leerkracht)

In dit zorgniveau gaat het om basisaanbod voor alle leerlingen. In de groep gaat de leerkracht om met de verschillen in kennis, vaardigheden, gedrag en onderwijs-/ontwikkelingsbehoeften. Dit wordt beschreven in het HGW Logboek.

Alle leerlingen die de leerdoelen kunnen behalen op cognitief en sociaal emotioneel gebied. Het zijn alle leerlingen die met differentiatie binnen de methode (adaptief onderwijs) de minimum doelen kunnen behalen. De methodes bieden stof voor het gemiddelde niveau, met daarnaast ook extra oefen- en verrijkingstof. De leerling wordt gevolgd in de groep. De leerkracht is verantwoordelijk voor leerstofaanbod en begeleiding. De IB-er fungeert als klankbord voor de leraar en heeft een stimulerende en bewakende taakstelling t.a.v. de groep en de individuele leerlingen.

Wie verantwoordelijk:

Leerkracht

- De leerkracht is verantwoordelijk voor het vormgeven van zorgniveau 1 in de groep.
- De leerkracht is deskundig met betrekking tot de opbouw van de methoden en het thematisch werken, is bekend met leerlijnen en kan hiernaar handelen.

- De leerkracht schept een positief werkklimaat waarin hoge verwachtingen van leerlingen worden uitgesproken. Daarbij voert de leerkracht een goed klassenmanagement waarbinnen de leerlingen voldoende tijd en gelegenheid hebben tot leren.
- Bij een opvallende score (positief of negatief) zal de leerkracht verder onderzoek doen door middel van toetsanalyse en een diagnostisch gesprek en/of wordt deze leerling met de IB-er besproken.
- De leerkracht is verantwoordelijk voor het invullen van de toetsgegevens in Parnassys en het bijhouden van het leerlingendossier (HGW-dossier) in Parnassys
- Indien de leerkracht hulp nodig heeft van de IB-er, is de leerkracht ervoor verantwoordelijk deze hulp in te roepen.

IB-er

- De IB-er is verantwoordelijk voor correct doorlopen HGW cyclus (groepsbesprekingen, individuele leerlingbesprekingen).
- De IB-er is verantwoordelijk voor het samenstellen van de toetskalender.

Communicatie:

- De leerkracht volgt de ontwikkeling van leerlingen door middel van observaties, diagnostische gesprekken met leerlingen, methodegebonden toetsen en CITO toetsen. De leerkracht legt de ontwikkeling vast in een persoonlijk dossier (HGW-dossier) in Parnassys.
- Met IB-er in leerlingen- en groepsbespreking volgens cyclus HGW (3 a 4 keer per jaar). Tijdens de leerlingen- en groepsbespreking worden alle leerlingen besproken en is er een samenvatting van de toetsresultaten.
- De leerkracht communiceert met de IB-er als een leerling van zorgniveau moet veranderen.
- Communicatie met ouders tijdens reguliere oudergesprekken (2 - 3 keer per jaar) en eventueel bij een tussentijds oudergesprek (op aanvraag van leerkracht of ouders). Tijdens de gesprekken met ouders, worden ouders meegenomen in het proces op basis van gelijkwaardigheid, waarbij duidelijk wordt wat het kind nodig heeft en wie hieraan wat kan bijdrage op school en thuis.

Dossiervorming:

- HGW-dossier (met stimulerende en belemmerende factoren en de onderwijsbehoeften).
- Rapport wat naar ouders gaat, 2 keer per jaar.
- Toetsen, informatie oudergesprekken, onderzoeksgegevens, gegevens betreffende logopedie/fysiotherapie, speltherapie etc en eventueel aanvullende gegevens in Parnassys.

Een leerling gaat naar zorgniveau 2 als de zorg in niveau 1 niet toereikend is; de leerling kan de minimumdoelen van de methode niet aan of de verrijking in de klas is niet uitdagend genoeg (leerlingen met een E-V of A-I score).

Zorgniveau 2: Extra zorg en aandacht in de groep (door de leerkracht)

Wanneer een leerling uitval laat zien, bij één of meerdere ontwikkelingsgebieden (bijv. lezen, spelling, rekenen, sociaal emotioneel) biedt de leerkracht extra instructie aan in de eigen klas. Hierbij kan gedacht worden aan ondersteuning met materiële middelen, extra instructie of extra uitdaging aan bijvoorbeeld de instructietafel. Deze extra zorg en aandacht is beschreven in het HGW-Logboek.

Wie verantwoordelijk:

Leerkracht

- Het vormgeven van zorgniveau 2 in zijn/ haar groep: de inhoud en uitvoering van de extra zorg aan de leerlingen.
- De communicatie met ouders en de verslaglegging daarvan.
- Het vragen van hulp aan de IB-er, indien van toepassing.
- Het bespreken van de aanpak met de IB-er bij te weinig vooruitgang.

IB-er

- Het bieden van ondersteuning aan de leerkracht.

- Coördineren van het correct doorlopen HGW-cyclus.

Communicatie:

- De leerkracht informeert de ouders over de inhoud van de aanpak en over de voortgang van de resultaten.
- De leerkracht informeert de ouders na afronding over de evaluatie van de aanpak en de vervolgstappen.
- De leerkracht communiceert met de IB-er na evaluatie van de aanpak wanneer vanuit de evaluatie onvoldoende resultaten naar voren komen.

Dossiervorming:

- De leerkracht legt de aanpak vast in het HGW-Logboek in Parnassys.
- De leerkracht legt vast dat dit met ouders is besproken in Parnassys.
- De leerkracht noteert de vorderingen en de evaluatie van de aanpak in het HGW-Logboek in Parnassys.
- Toetsen, informatie oudergesprekken, informatie gesprekken IB-er en eventueel aanvullende gegevens in Parnassys.

Als uit de evaluatie van de aanpak blijkt dat de leerling het gestelde doel heeft bereikt, gaat de leerling terug naar zorgniveau 1. Wanneer de leerling het doel niet bereikt, gaat de leerling naar zorgniveau 3. Dit gebeurt na overleg van de leerkracht met de intern begeleider. De leerkracht neemt initiatief voor dit gesprek.

Zorgniveau 3: Speciale zorg in of buiten de groep, in samenwerking met de IB-er

Wanneer een kind, na de evaluatie in het cyclisch proces, de doelen onvoldoende bereikt heeft, of de doelen onvoldoende uitdaging bieden en onduidelijk is wat de kind nodig heeft, wordt het kind besproken tijdens de leerlingbespreking met de IB-er en/of tijdens een Zorgadvies Team (ZAT) overleg, eventueel met ouders. De leerkracht vraagt extra hulp op schoolniveau, vanuit een concrete hulpvraag. De leerkracht krijgt handelingsgerichte adviezen die verwerkt worden in het HGW-Logboek en het leerlingendossier in Parnassys.

In zorgniveau 3 zitten ook de leerlingen die een eigen leerlijn hebben op een bepaald vakgebied. Voor deze leerlingen is door de leerkracht en IB-er een ontwikkelingsperspectief opgesteld.

Wie verantwoordelijk:

Er is sprake van een gezamenlijke verantwoordelijkheid van leerkracht en IB-er.

Leerkracht

- Formuleren van een concrete hulpvraag.
- Maken en uitvoeren van het HGW-Logboek, eventueel in overleg met de IB-er.
- Communicatie met ouders en de verslaglegging daarvan in Parnassys.
- Het bespreken van het HGW-Logboek bij te weinig vooruitgang met de IB-er.

IB-er

- Het zorgdragen voor de mogelijkheden van ondersteuning (scholing, begeleiding, etc.) en hierover in gesprek gaan met de directie.
- Meedenken in opstellen van HGW-Logboek als de leerkracht daarom vraagt.
- Start met het aanmaken van het HGW-Groeidocument samen met de leerkracht.

Communicatie:

De leerkracht en (op vraag van de leerkracht) de IB-er:

- Informeren de ouders over de inhoud van het HGW-Logboek.
- Informeren van ouders over de voortgang en evaluatie van het HGW-Logboek.

De leerkracht:

- Communiceert met ouders over de voortgang van het HGW-Logboek.

Dossiervorming:

- HGW-Logboek in Parnassys.
- Leerlingdossier in Parnassys
- Vorderingen noteren en evaluatie HGW-Logboek in Parnassys.
- Verslagen van de oudergesprekken in Parnassys.

Als uit evaluatie van het handelingsplan blijkt dat de leerling het gestelde doel heeft bereikt, gaat de leerling terug naar zorgniveau 2 of 1. Heeft de leerling het gestelde doel niet bereikt, dan gaat de leerling naar zorgniveau 4. Dit gebeurt na overleg van leerkracht met IB-er (op initiatief van de leerkracht).

Zorgniveau 4: Speciale Zorg met inzet van externe hulp

Wanneer de geboden hulp onvoldoende heeft opgeleverd en de leerlingbespreking niet leidt tot overzicht, inzicht en uitzicht en er sprake blijft van handelingsverlegenheid, wordt de leerling besproken in het Zorgadvies Team met als doel inzicht te krijgen in de onderwijsbehoeften van de leerling. Ouders worden (indien gewenst) betrokken bij de gesprekken met het Zorgadvies Team. In dit niveau is er geen sprake meer van aansluiting bij reguliere doelen. Dit is geconstateerd op grond van:

- Het eerder niet succesvol gewerkt hebben met drijfvermogen (HGW Logboeken)
- Het leerrendement is lager dan 75%
- De verwachte uitstroom is LWOO/Pro/SO
- specifieke zorg op sociaal-emotioneel of motorisch gebied

Deze constatering kunnen in principe gedaan worden vanaf E5 (eind gr. 5) /B6 (begin gr.6). Voor deze leerlingen wordt een ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld. De leerkracht is samen met de IB-er verantwoordelijk voor het in- en/of aanvullen van het HGW Groeidocument en het OPP.

Wie verantwoordelijk:

Er is sprake van een gezamenlijke verantwoordelijkheid van leerkracht, IB-er en ouders.

De leerkracht is verantwoordelijk voor

- Contact met ouders.
- Invullen van de juiste formulieren voor de juiste hulpverlening met een concrete hulpvraag, samen met de IB-er (HGW Groeidocument en OPP).
- Uitvoering van de begeleiding in de groep.

De IB-er is verantwoordelijk voor

- Ondersteuning van de leerkracht bij de begeleiding van de leerling in de groep.
- Het zorgdragen voor kennis van de mogelijkheden van externe hulp en de contacten met externe hulpverleners, het plannen en coördinatie van de externe hulp (procesbewaking). Ook de communicatie hierover naar leerkracht en ouders.
- Het invullen van het HGW-Groeidocument samen met ouders en leerkrachten alsmede het uitzetten van het proces en het bewaken van het verloop hiervan.

De ouders zijn verantwoordelijk voor:

- Beslissing van het te volgen traject (eventueel op advies van school) en de mogelijke uitkomsten.

Communicatie:

- IB-er en leerkracht informeren de ouders over de start van het begeleidings- of hulpverleningstraject: bij welke instantie wordt hulp gevraagd, wat te verwachten voor school en ouders.
- IB-er en leerkracht informeren (en eventueel helpen) ouders bij het invullen van formulieren voor het begeleidingstraject.
- IB-er en leerkracht informeren ouders over het verloop van het traject (eventueel samen met de ambulant begeleider) en de voortgang van de begeleiding.
- IB-er en leerkracht communiceren met ouders over het plan van aanpak en over de voortgang hierbinnen.

- IB-er en leerkracht informeren ouders na afronden van het externe traject en de eventuele wijziging in zorgniveau van de leerling.
- Vastleggen dat dit met ouders is besproken.
- Ouders geven toestemming voor bespreken van of het onderzoek doen door externen en geven toestemming dat school hierbij aanwezig mag zijn. Ouders geven informatie die voor het onderzoek relevant is.

Dossiervorming:

- Verzorgen gegevens voor externen.
- HGW-Groeidocument en OPP in ParnasSys.
- Informatie gesprekken in Parnassys.

Als uit evaluatie van het begeleidings- of hulpverleningstraject blijkt dat de leerling het gestelde doel heeft bereikt, gaat de leerling terug naar zorgniveau 3. Heeft de leerling na het begeleidings- of hulpverleningstraject de gestelde doelen niet bereikt, dan gaat de leerling naar zorgniveau 5. Als een leerling bijv. een arrangement heeft, kan het in zorgniveau 4 blijven. Daarbij wordt regelmatig geëvalueerd of het voor de leerling haalbaar is om op de huidige school te blijven en of het voor de school mogelijk is om aan deze leerling de juiste hulp te bieden.

Zorgniveau 5: Ondersteuningsarrangementen

Als het kind extra ondersteuning nodig heeft en de school kan deze ondersteuning niet bieden vanuit het basisondersteuning (zorgniveau 1 en 2) en lichte ondersteuning (zorgniveau 3 en 4). Dan kunnen ouders en school met behulp van het groeidocument een zware **ondersteuningsarrangement** aanvragen bij het samenwerkingsverband. Aan de hand van ondersteuningsarrangement kan extra begeleiding op school worden ingezet. Hierbij kunnen ouders en school gebruik maken van de expertise uit cluster 3 (Speciaal Onderwijs-3 (SO3): lichamelijk beperkten, geestelijk beperkten, langdurig zieken) of cluster 4 (Speciaal Onderwijs-4 (SO4): kinderen met gedragsproblemen).

De kinderen met een ondersteuningsarrangement krijgen extra begeleiding buiten de eigen groep. Deze extra begeleiding wordt gegeven door de RT-er of externe begeleider, die in haar handelen begeleid wordt door de expertise uit cluster 3 of cluster 4. Ook de leerkracht wordt in zijn/haar handelen begeleid door de externe expertise. De RT-er of externe begeleider stelt aan de hand van de gesprekken met de leerkracht en intern begeleider het individueel handelingsplan op. De ouders worden door de leerkracht, RT-er en IB-er op de hoogte gehouden aan de hand van voortgangsgesprekken. Deze gesprekken vinden twee tot drie keer per jaar plaats. Bij de voortgangsgesprekken (groot overleg) is tevens de expert vanuit cluster 3 of cluster 4 aanwezig.

3.7 Toelaatbaarheidsverklaring / verwijzing

Als alle bovengenoemde zorgniveaus doorlopen zijn en niet het gewenste effect is behaald, kan besloten worden om de leerling te plaatsen op een beter passende school. Dit kan een reguliere basisschool zijn met een ander school ondersteuningsprofiel, maar ook het speciaal basisonderwijs (SBO) of het speciaal onderwijs (SO). Dit gebeurt in overleg met de ouders en de leerling. Voor deze plaatsing is een **Toelaatbaarheidsverklaring (TLV)** nodig. Dit kan door ouders en school aangevraagd worden bij het Samenwerkingsverband. Voor de aanvraag is het invullen en bijhouden van het HGW-Groeidocument van het Samenwerkingsverband een vereiste.

3.8 Het HGW-Groeidocument

Passend onderwijs draait om het bieden van maatwerk aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Passend Onderwijs betekent samenwerking zoeken tussen scholen in de regio, maar ook met andere instanties, zoals Gemeente of Jeugdzorg.

Het groeidocument is binnen het Passend Onderwijs een middel om te inventariseren wat een kind nodig heeft en in kaart te brengen welke interventies er ingezet zijn om er voor te zorgen dat de schoolloopbaan succesvol verloopt. Dit document wordt ingevuld op het moment dat er een vermoeden bestaat dat een leerling de reguliere leerlijn niet meer kan volgen en extra ondersteuning nodig heeft op meerdere vakgebieden. Voor een aanvraag bij de commissie Toelaatbaarheidsverklaring (CTLV) voor een zware ondersteuning is een groeidocument verplicht. Binnen het groeidocument is het OPP opgenomen.

Op basis van dit groeidocument kan de toeleiding naar extra ondersteuning en de overstap van leerlingen naar SBO, SO of (V)SO op een efficiënte en effectieve wijze verlopen. Bij deze werkwijze is het van belang gebruik te maken van de ervaringsdeskundigheid van de ouders. Als eerst verantwoordelijke opvoeders weten zij wat wel en niet werkt bij het stimuleren en structureren van de ontwikkeling van hun kind.

Toelaatbaarheidsverklaring

Vanaf 1 augustus 2014 is de beslissing of een leerling toelaatbaar is voor het SBO, SO of (V)SO komen te liggen bij het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband streeft ernaar om bij overstappen de extra ondersteuning door te laten lopen. Het gaat om de volgende transities:

- Van de voor- en vroegschoolse voorziening
- Van het PO naar het VO
- Van BO naar SBO en van SBO naar SO en vice versa

Toelaatbaarheidsverklaringen voor het SBO en SO zijn in principe tijdelijk en eindigen in ieder geval op het moment waarop de leerling de school voor SBO of SO verlaat. Zo ook bij de overstap van het SO naar het VO. Het samenwerkingsverband VO moet vervolgens een toelaatbaarheidsverklaring verstrekken voor de toelating tot het (V)SO.

4. Sociale Emotionele Ontwikkeling - SEO

4.1 Ontwikkeling van de sociaal emotionele vaardigheden

In de groepen 1 t/m 8 maken we gebruik van de methode "Goed Gedaan!"

'Goed gedaan' geeft leerlingen meer zicht en grip op hun emoties, gedrag en het omgaan met elkaar. Zodat elke leerling weet wat er van hen verwacht wordt, waarom dat gevraagd wordt en weet hoe hij of zij dat kan aanpakken met het doel dat elke leerling op school zichzelf en anderen beter gaat begrijpen en leert hoe hij of zij zichzelf positief kan aansturen.

Onderwerpen in 'Goed gedaan!'

Elke groep werkt aan dezelfde onderwerpen. Deze zijn steeds aangepast aan de leeftijd en de ontwikkeling van de leerling kind. Zo leert de leerling ieder jaar een stapje meer!

Les 1	Wennen	Les 9	Allemaal anders
Les 2	Samen één groep	Les 10	Wat denk ik?
Les 3	Grapje, plagen, pesten	Les 11	Kiezen
Les 4	Opkomen voor jezelf	Les 12	Jezelf de baas
Les 5	Blij met jezelf	Les 13	Eerlijk waar?
Les 6	Samen spelen en werken	Les 14	Vrienden
Les 7	Druk, druk, druk	Les 15	Ken jezelf
Les 8	Wat voel ik?	Les 16	Wensen en dromen

Ouderbrieven

We willen graag ouders informeren over wat we in de klas tijdens de SEO-lessen doen en gedaan hebben. Daarom ontvangen ouders van de groepsleerkracht met regelmaat een ouderbrief. Er staan tevens tips in, zodat ouders hun kind kunnen helpen bij de vaardigheden van de les.

4.2 Digitale signaleringssysteem Sociaal Emotionele Ontwikkeling

Om de sociaal emotionele ontwikkeling van de leerlingen in kaart te brengen, te begeleiden en te volgen maken we gebruik van het digitale signaleringssysteem **WISEON** van Cito.

WISEON (gr. 1-2) brengt het sociaal gedrag, het welbevinden en de speelwerkhouding van de leerling in beeld.

WISEON 2.0 (gr. 3 t/m 8) brengt het sociaal gedrag, het welbevinden, het zelfbeeld, de werkhouding en de leeromgeving (klassenklimateit) van de leerling in beeld. Vanaf groep 5 vullen de leerlingen ook een digitale vragenlijst in. Door het invullen van de vragenlijst door de leerling krijgt de leerkracht in beeld hoe de leerling zichzelf ziet.

WISEON wordt 2 keer per jaar afgenomen. De tweede afname wordt ingezet bij leerlingen die opvallende scores laten zien bij de eerste afname.

4.3 Sociale Vaardigheidstraining (SoVa).

Plezier maken met vriendjes en vriendinnetjes, keuzes kunnen maken of jezelf bezighouden. Het zijn enkele sociale vaardigheden die het leven van een kind een stuk makkelijker maken als hij/zij ze beheerst. Voor leerlingen van De Bolster die dit lastig vinden bieden we een SoVa-training aan.

In overleg met ouders, leerkracht en intern begeleider wordt bepaald of een leerling aangemeld kan worden voor de SoVa-training. Aan deze training zijn geen kosten verbonden. De SoVa-training wordt na schooltijd gegeven. De training omvat (afhankelijk van de soort training) 10 tot 12 bijeenkomsten. De bijeenkomsten duren ongeveer 45-60 minuten.

We maken onderscheid in drie trainingen:

- Sova-training jongeren kind (groep 3 en 4)
- Sova-training oudere kind (groep 5 t/m 8)

5. Het volgen van de ontwikkeling van kinderen

Om goed onderwijs te kunnen realiseren, is het nodig om de ontwikkeling van de leerlingen goed te volgen. Op basis van de bevindingen kan het onderwijs bijgesteld worden. Het volgen van de ontwikkeling van de leerlingen doen we diverse manieren:

5.1. Toetsen

Het afnemen van toetsen is een van de manieren waarop wij de ontwikkeling van onze leerlingen volgen. We nemen zowel methodegebonden toetsen af als de meest recente CITO-toetsen. Om de sociaal-emotionele ontwikkeling te volgen, nemen we VISEON af en om het groepsproces te volgen nemen we het Sociogram af. We hanteren hiervoor onze toetskalender dat gerelateerd is aan het toetskalender van CITO. Daarnaast nemen we het NIO (Nederlandse Intelligentietest voor Onderwijsniveau) af bij enkele leerlingen in groep 8. Deze toets nemen we alleen af bij leerlingen die een LWOO advies in het voorlopige schooladvies hebben gekregen (gr.7) en leerlingen waar we bij twijfelen in het schoolkeuzeadvies.

5.2 Leerlingbespreking en groepsbesprekingen

Om de leerlingen en hun ontwikkeling zo goed mogelijk te volgen en hierop te kunnen interveniëren, worden er op regelmatige basis gesprekken gevoerd op school, zie *bijlage 2, Planning leerlingen- en groepsbesprekingen*.

5.3 Groepsbezoeken

Er kunnen verschillende redenen zijn voor het afleggen van een groepsbezoek. Jaarlijks legt de directie groepsbezoeken af in het kader van functionerings- en beoordelingsgesprekken. De OGO-coach legt groepsbezoeken af in het kader van de OGO-ontwikkeling van de leerkracht. Daarnaast kunnen groepsbezoeken op verzoek van de leerkracht plaats vinden. Hierbij kan de leerkracht de IB-er vragen om een observatie in de klas uit te voeren naar leerkracht- of leerlinghandelen n.a.v. een hulpvraag of specifieke zorgen. Leerkrachten kunnen bij elkaar in de groep gaan kijken in het kader van collegiale consultatie. Tenslotte kunnen er ook groepsbezoeken plaatsvinden door externen op verzoek van de IB-er in het kader van hulpvragen van de leerkracht.

5.4 Het leerlingvolgsysteem

De ontwikkeling van leerlingen wordt op kernvakken gevolgd d.m.v een digitale Leerlingvolgsysteem (LOVS) binnen **Parnassys**. Wij hanteren daarbij de normen zoals die zijn ontwikkeld door het Centraal Instituut Toets Ontwikkeling of te wel CITO.

Digitale HOREB voor Ontwikkelingsgericht Onderwijs. Hiermee brengen de brede persoonsontwikkeling van de leerlingen in beeld aan de van betekenisvolle activiteiten.

5.5 Dossiervorming

Gegevens van leerlingen en groepsgegevens slaan we digitaal op in Parnassys. Hierin worden o.a. de resultaten van de methode gebonden toetsen, cito resultaten, het HGW Leerlingendossier (o.a. HGW2 en HGW3) en het HGW-Logboek bewaard. Daarnaast bevat het aantekeningen, observaties en verslagleggingen van gesprekken. Gegevens van leerlingen m.b.t. observaties tijdens thematiseren worden digitaal opgeslagen in HOREB.

5.6 De overdracht

Aan het eind van ieder schooljaar vindt de overdracht plaats. Dit is een gesprek tussen de huidige leerkracht(en) en de nieuwe leerkracht(en) a.d.h.v. het HGW-Leerlingendossier. Tijdens de overdracht worden alle leerlingen individueel besproken. Hierbij wordt vastgelegd wat wel en niet werkt voor de leerling, wat zijn sterke en minder sterke kanten zijn, of er bepaalde bijzonderheden zijn en of de leerlingen extra begeleiding nodig heeft. A.d.h.v. deze gegevens vult de nieuwe leerkracht(en) het HGW-Leerlingendossier (HGW2 en HGW3) aan en stelt het HGW-Logboek op voor het nieuwe schooljaar. Deze documenten worden overgedragen aan de leerkracht van het nieuwe schooljaar.

6. Schoolspecifieke invulling

6.1 Basisondersteuning / lichte ondersteuning

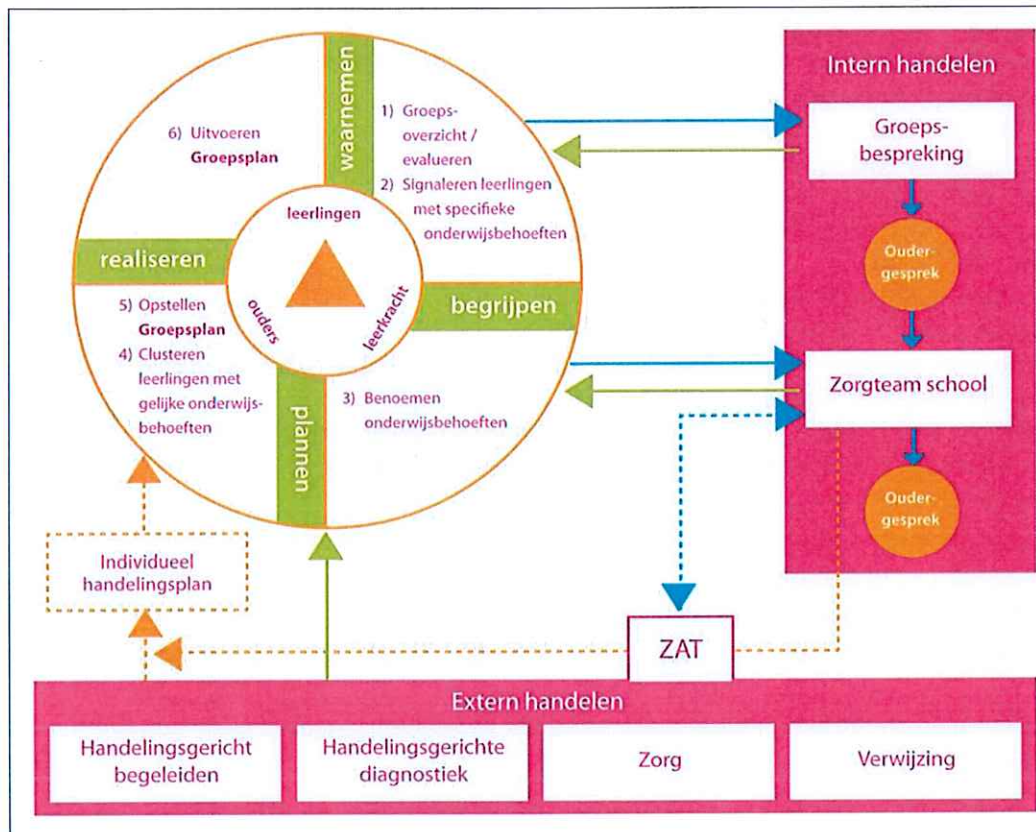
De Basisondersteuning / lichte ondersteuning op De Bolster bestaat uit:

- a) Handelingsgericht werken (HGW) conform de beschreven onderwijs ondersteuningstructuur. Deze omvat preventieve en licht curatieve interventies.
- b) Observaties, adviezen, oudergesprekken
- c) Het bieden van remedial teaching (RT)
- d) Het bieden van motorische remedial teaching (MRT)
- e) Het bieden van taalondersteuning aan anderstaligen (NT2)
- f) Verrijkingsklas – De Plusklas
- g) Het bieden sociale vaardigheidstrainingen (Sova).
- h) Gedragsbegeleiding a.d.h.v. SEO-methode Goed Gedaan!
- i) Leesbegeleiding aan dyslecten via Estafette lezen en extra leesinstructiemomenten, conform de drie zorgniveaus uit het Masterplan dyslexie.
- j) Leesbegeleiding aan zwakke lezers t/m groep 4 a.d.h.v. het digitale leesprogramma "BOUW!".
- k) Trainingen aan leerlingen t.a.v. compenserende middelen (TextAid, Type Basic)
- l) TextAid, leesondersteuning voor dyslecten
- m) Type Basic (typecursus) aan leerlingen met motorische beperkingen in de fijne motoriek.
- n) Extra rekenbegeleiding bij dyscalculie
- o) Het bieden van verrijkingsonderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen.
- p) Het bieden van diverse onderzoeken, zoals capaciteitenonderzoek, NIO, gedragsvragenlijsten inclusief analyse.
- q) Begeleiden trajecten richting SBO/SO inclusief deskundigen uit dit werkveld (orthopedagoge Nuwelijn en SBO consultant).

6.2 De Zorgroute

De zorgroute van onze school ziet er, in combinatie met het handelingsgericht werken, als volgt uit:

Met betrekking tot het extern handelen werken wij samen met diverse instanties. Hierbij kan het gaan om overleg of om het daadwerkelijk aan de slag gaan met de leerling. De betrokken instanties zijn onder andere:

- Sociaal Team Gemeente Gilze-Rijen
- IMW (instituut maatschappelijk werk)
- Stichting MEE
- GGD
- Veilig Thuis (voorheen AMK)
- Samenwerkingsverband Breda e.o. OOK (Optimale Onderwijs Kans).
- Diverse scholen binnen de clusters 1 t/m 4 (dit zijn onderwijsvoorzieningen voor blinden/ slechthorenden, kinderen met taal- spraakproblemen, doven/ slechthorenden, lichamelijk beperkten, geestelijk beperkten, langdurig zieken en kinderen met gedragsproblemen)

De groeps- en leerlingbespreking gaat over alle leerlingen in de school. Hiervoor hoeven ouders geen toestemming te geven. Voor alle andere hulpvormen moeten ouders (en indien van toepassing de leerling) schriftelijk toestemming geven.

6.2.1 Het Zorgadvies Team op De Bolster

Het Zorgadvies Team (ZAT) op De Bolster bestaat uit:

De intern begeleiders, de schoolmaatschappelijk werker (SMW), de jeugdverpleegkundige (GGD), de jeugdarts (GGD), de collegiale consultant vanuit het SBO (Begeleider Passend Onderwijs) en een orthopedagoog.

In het ZAT worden casussen besproken waarbij de hulpvragen betrekking hebben op het sociaal emotionele ontwikkeling en/of cognitieve ontwikkeling van de leerlingen. Inbreng van casussen in het ZAT kan plaats vinden door ouders en door school. De IB-er werkt alle gegevens uit en zorgt ervoor dat alle gesprekspartners uiterlijk een week voor het ZAT de agenda en eventuele relevante stukken ontvangen.

Bij casusbesprekingen worden ouders uitgenodigd om aan te sluiten.

Leden van het Zorgadvies Team zijn:

- Joyce Crul, schoolmaatschappelijk werkster
- Annemarie Vissers, GGD Jeugdverpleegkundige
- Janneke Witmans, GGD Jeugdarts
- Marleen Hilhorst, orthopedagoog Edux
- Nicole van Baal, collegiale consultant Ons SBO / Begeleider Passend Onderwijs
- Amy van Dijk, intern begeleider gr. 1 t/m 3 van De Bolster
- Régine Kerkhof, intern begeleider gr. 4 van De Bolster
- Carmen de Kuijer, intern begeleider gr. 5 t/m 8 van De Bolster

6.2.2 Vertrouwenspersonen

De Bolster beschikt over 2 vertrouwenspersonen: Carmen de Kuijer en Daniëlle Gerrits.

6.2.3 Aandachtfunctionaris Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

De Bolster beschikt over aandachtfunctionaris: Amy van Dijk en Carmen de Kuijer.

7. De toetskalender

Aan het begin van ieder schooljaar ontvangen alle leerkrachten een toetskalender. Hierin wordt beschreven wanneer de niet- methodegebonden toetsen afgenomen moeten worden. Het rooster voor het schooljaar 2020-2021 is als bijlage 4 toegevoegd. Afspraken m.b.t. de toetsafname is opgenomen in het 'Beleid afname citotoetsen' dat op te vragen is bij de intern begeleiders.

8. De schoolanalyse

Jaarlijks maken de IB-ers na ieder CITO-toetsmoment een analyse van de schoolresultaten. Deze worden met het team besproken en verwerkt in de schoolzelfanalyse (SZE). Dit document wordt via de directeur aan het bestuur overhandigd zodat zij meer zicht krijgen op de ontwikkelingen op school, de oorzaken van de resultaten van de groepen (zowel positief als negatief) en aandachtspunten voor het komende schooljaar. De directie gebruikt het document om de verbeterplannen in het schoolplan bij te stellen. Tevens worden de opbrengsten van de Entreetoets groep 8 en de opbrengsten van de Eindcito van groep 8 elk schooljaar met de leerkrachten van de groepen 6, 7 en 8 besproken om zo actiepunten t.b.v. de eindopbrengsten te bepalen.

9 Schoolspecifieke protocollen en beleidstukken

Het werken met protocollen heeft een hoge prioriteit op onze school omdat we zo een hoge kwaliteit, uniformiteit en daardoor duidelijkheid kunnen creëren. Deze protocollen zijn op school op te vragen en worden periodiek herzien/ herschreven:

Beleidsstukken en protocollen (stand van zaken per 01-09-2020)

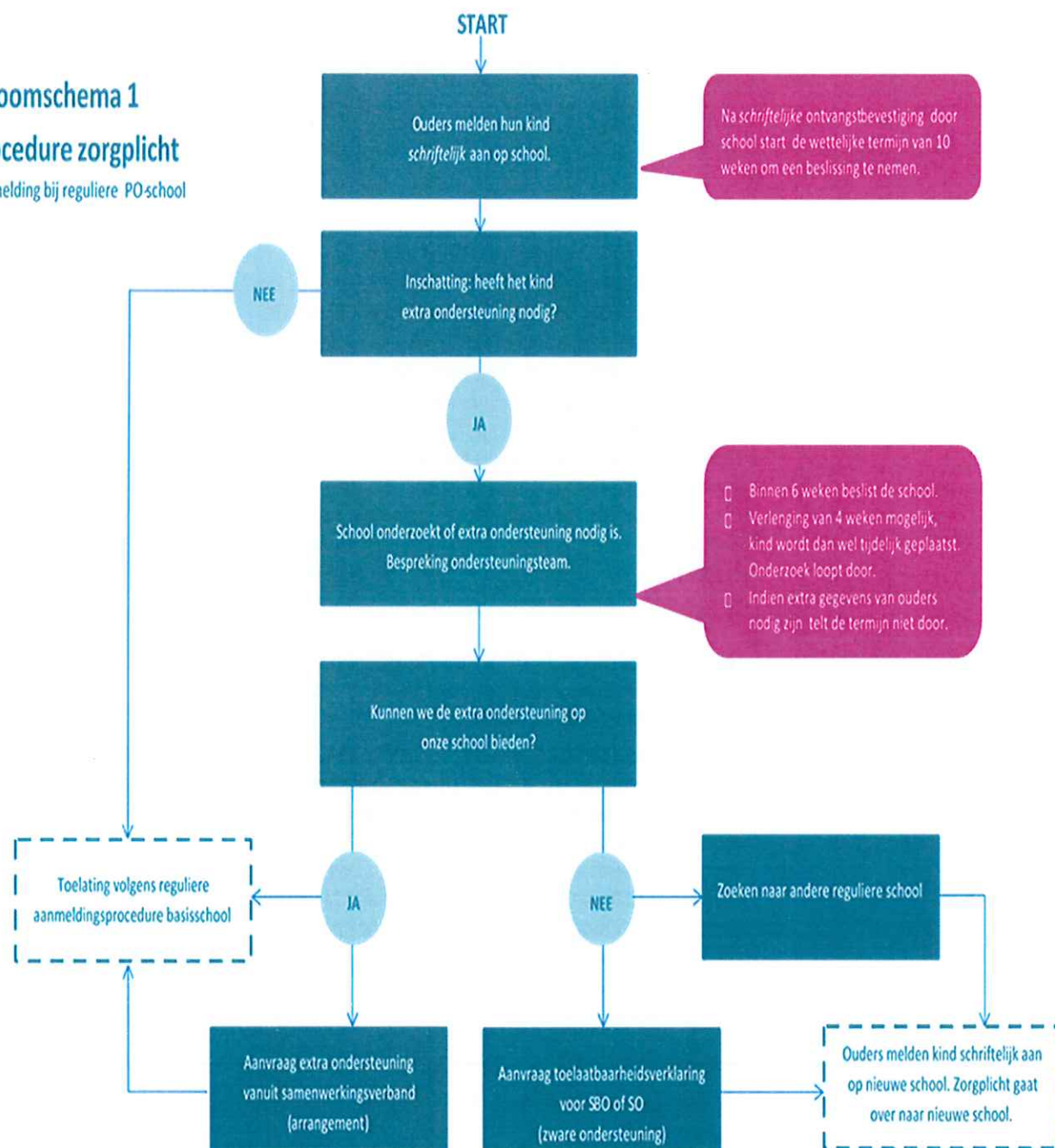
Beleidsstukken & protocollen	Gereed	Nog niet gereed
Protocol Dyslexie	x	
Protocol Hantering Dyslexieverklaring	x	
Protocol Begeleidingsadviezen voor kinderen met ernstige rekenproblemen en (vermoeden van) dyscalculie.	x	
Protocol Hoogbegaafdheid	x	
Protocol Procedure doubleren	x	
Protocol Overdracht leerlingen en afsluiting schooljaar	x	
Protocol Time-out, schorsing en verwijdering	x	
Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	x	
Pestprotocol	x	
Protocol Rouw	x	
Protocol Medicijnenverstrekking	x	
Protocol Hoofdluis	x	
Protocol Gescheiden ouders.	x	
Protocol meegeven van kinderen bij problemen in de gezinssituatie.	x	
Protocol Privacy 'Wet bescherming persoonsgegevens'	x	
Veiligheidsplan	x	
Beleid Schoolondersteuningsprofiel (SOP)	x	
Beleid Externe begeleiding onder schooltijd	x	
Beleid Individuele leerlijn	x	
Beleid Afname Cito-toetsen	x	
Beleid Groepssamenstelling	x	
Beleid Rechten en plichten van ouders bij extern onderzoek van hun kind.	x	

Bijlage 1: Stroomschema 1 – Procedure zorgplicht

Stroomschema 1

Procedure zorgplicht

Aanmelding bij reguliere PO-school

Bijlage 2: Planning leerlingen- en groepsbesprekingen 2020-2021

Wanneer	Wat	Wie betrokken
September 2020	<i>Leerlingenbespreking op aanvraag:</i> Dit gesprek kan aangevraagd worden door de leerkracht of de intern begeleider. In dit gesprek wordt met elkaar afgestemd in hoeverre de specifieke onderwijsbehoeftes van de specifieke leerling duidelijk is.	Leerkracht en IB-er
November 2020	<i>Leerlingenbespreking:</i> Na afname van het sociogram, VISEON en de nulmeting in september (door Corona is de cito afname periode E van het schooljaar 2019-2020 doorgeschoven naar september 2020), volgt er een gesprek waarbij alle leerlingen worden nagelopen. Zowel cognitieve als sociaal-emotionele prestaties komen aan de orde. Daarbij worden de specifieke doelen voor de betreffende leerling besproken. Tevens wordt de clustering van de leerling in de HGW Logboeken (voorheen groepsplannen) besproken. De leerkrachten en de IB-er van de groepen 7 en 8 bespreken het voorlopig schooladvies t.b.v. de open dagen VO in januari en februari.	Leerkracht en IB-er
Februari 2021	<i>Groepsbesprekingen:</i> Wanneer de toetsronde CITO-M is afgenomen, verwerken de leerkrachten alle resultaten in Parnassys. Daarna volgt er een gesprek met de leerkracht waarbij de tussenopbrengsten worden geëvalueerd en actiepunten voor het komende half jaar worden vastgesteld. De IB-er verwerkt bevindingen uit het gesprek in Parnassys en de leerkrachten verwerken de actiepunten in hun administratie/Parnassys. De leerkracht evalueert vervolgens de HGW-Logboeken en stelt nieuwe HGW-Logboeken op. Indien nodig worden de voorlopige adviezen van de groepen 7 en 8 bijgesteld a.d.h.v. CITO M en de prognose VO	Leerkracht en IB-er

Juni 2021	<i>Groepsbesprekingen:</i> Wanneer de toetsronde CITO-E is afgenomen, verwerken de leerkrachten alle resultaten in Parnassys. Daarna volgt er een gesprek met de leerkracht waarbij de eindopbrengsten worden geëvalueerd en actiepunten voor het komend schooljaar worden vastgesteld. De IB-er verwerkt bevindingen uit het gesprek in Parnassys en de leerkrachten verwerken de actiepunten in hun administratie/Parnassys. De leerkracht evalueert vervolgens de HGW-Logboeken en stelt nieuwe HGW-Logboeken op voor het nieuwe schooljaar en draagt deze over aan de groepsleerkracht van het nieuwe schooljaar	Leerkracht en IB-er
-----------	--	---------------------

Bijlage 3: Oudergesprekkencyclus 2020-2021

Het hele jaar door	Ouders worden geïnformeerd over de ontwikkeling van hun kind op het moment dat er zorgen wordenesignaleerd.
September 2020	Mogelijkheid voor alle ouders tot het voeren van een startgesprek/kennismakingsgesprekken met de groepsleerkracht(en)
November 2021	Voortgangsgesprek voor alle leerlingen. Voorlopige adviesgesprekken voortgezet onderwijs voor de leerlingen van de groepen 7 en 8.
Februari / maart 2021	Eind februari ontvangen de leerlingen hun eerste rapport. In maart vinden de oudergesprekken plaats met het eerste rapport als onderwerp. Eind februari vinden de definitieve adviesgesprekken voortgezet onderwijs plaats voor de groep 8 leerlingen
April 2021	In april worden eventueel dubblures met ouders definitief besproken met uiterlijke datum 30 april 2021. Tijdens het schooljaar is het doubleren eerder met ouders besproken.
Juli 2021	Begin juli ontvangen de leerlingen hun tweede rapport. In juli vinden de oudergesprekken op aanvraag plaats met het tweede rapport als onderwerp.

Bijlage 4: Toetskalender schooljaar 2020-2021

week	gr. 1	gr. 2	gr. 3	gr. 4	gr. 5	gr. 6	gr. 7	gr. 8
24-aug.	x	x	overdracht	opslaan	in	Parnassys	gr. 3 tot en	met gr.8
31-aug.	start RT/NT1	start RT/NT1	start RT/NT1	start RT/NT1	start RT/NT1	start RT/NT1	start RT/NT1	start RT/NT1
7-sep.	lIn.bespr*	lIn.bespr*	lIn.bespr*	lIn.bespr*	lIn.bespr*	lIn.bespr*	lIn.bespr*	lIn.bespr*
14-sep.			X	AVI-B	AVI-B	AVI-B	AVI-B	AVI-B
14-sep.			X	R&W E3	R&W E4	R&W E5	R&W E6	R&W E7
21-sep.			X	Spelling E3	Spelling E4	Spelling E5	Spelling E6	Spelling E7
21-sep.	startgesprek	startgesprek	startgesprek	startgesprek	startgesprek	startgesprek	startgesprek	startgesprek
28-sep.			X	DMT B	DMT B	DMT B	DMT B	DMT B
28-sep.		X	X	X	Begr.lz E4	Begr.lz E5	Begr.lz E6	Begr.lz E7
5-okt.	Bijwerken	HOREB	HGW-week:	groepsplan	voor	gr. 3 tot	en met	gr.8
5-okt.	Opbrengsten	nulmeting	per groep	bespreken	in de	bouwverg	door	lkr
12-okt.	Opbrengsten	nulmeting	school	presenteren	in de	teamverg	door	IB
12-okt.			Sociogram	Sociogram	Sociogram	Sociogram	Sociogram	Sociogram
19-okt.	Herfstvak	Herfstvak	Herfstvak	Herfstvak	Herfstvak	Herfstvak	Herfstvak	Herfstvak
26-okt.	Viseon-SEO	Viseon-SEO	Viseon-SEO	Viseon-SEO	Viseon-SEO	Viseon-SEO	Viseon-SEO	Viseon-SEO
26-okt.		X	Herfstsign.	X	X	X	X	X
2-nov.	Bijwerken	HOREB	HGW2&3:	updaten	adv. o.a.	Sociogram	&	Viseon
2-nov.	lIn.bespr	lIn.bespr	lIn.bespr	lIn.bespr	lIn.bespr	lIn.bespr	lIn.bespr	lIn.bespr
2-nov.								NIO
9-nov.	oudergesprkn	oudergesprkn	oudergesprkn	oudergesprkn	oudergesprkn	oudergesprkn	v.adv.gespr.	v.adv.gespr.
16-nov.								
23-nov.								
30-nov.								
7-dec.								
14-dec.	start RT/NT2	start RT/NT2	start RT/NT2	start RT/NT2	start RT/NT2	start RT/NT2	start RT/NT2	start RT/NT2
21-dec.	Kerstvak	Kerstvak	Kerstvak	Kerstvak	Kerstvak	Kerstvak	Kerstvak	Kerstvak
28-dec.	Kerstvak	Kerstvak	Kerstvak	Kerstvak	Kerstvak	Kerstvak	Kerstvak	Kerstvak
4-jan.								
11-jan.			AVI-A	AVI-A	AVI-A	AVI-A	AVI-A	AVI-A
11-jan.		RvK M2	R&W M3	R&W M4	R&W M5	R&W M6	R&W M7	R&W M8
18-jan.		TvK M2	Spelling M3	Spelling M4	Spelling M5	Spelling M6	Spelling M7	Spelling M8
25-jan.			DMT A	DMT A	DMT A	DMT A	DMT A	DMT A
25-jan.			X	Begr.lz M4	Begr.lz M5	Begr.lz M6	Begr.lz M7	Begr.lz M8
1-feb.	groepsbespr	groepsbespr	groepsbespr	groepsbespr	groepsbespr	groepsbespr	groepsbespr	groepsbespr
8-feb.	Opbrengsten	midden (M)	per groep	bespreken	in de	bouwverg	door	lkr
8-feb.	Bijwerken	HOREB	HGW-week:	groepsplan	voor	gr. 3 tot	en met	gr.8
15-feb.	Voorjaarsvak	Voorjaarsvak	Voorjaarsvak	Voorjaarsvak	Voorjaarsvak	Voorjaarsvak	Voorjaarsvak	Voorjaarsvak
22-feb.	X	X	Rapport-1	Rapport-1	Rapport-1	Rapport-1	Rapport-1	OWR+adv.ge
1-mrt.	oudergesprkn	oudergesprkn	oudergesprkn	oudergesprkn	oudergesprkn	oudergesprkn	oudergesprkn	X
8-mrt.	Opbrengsten	midden (M)	school	presenteren	in de	teamverg	door	IB
15-mrt.								
22-mrt.			Sociogram	Sociogram	Sociogram	Sociogram	Sociogram	Sociogram
29-mrt.								
5-apr.	Viseon-SEO	Viseon-SEO	Viseon-SEO	Viseon-SEO	Viseon-SEO	Viseon-SEO	Viseon-SEO	Viseon-SEO
12-apr.	start RT/NT3	start RT/NT3	start RT/NT3	start RT/NT3	start RT/NT3	start RT/NT3	start RT/NT3	start RT/NT3
19-apr.								Eindtoets
26-apr.								
3-mei	Meivakantie	Meivakantie	Meivakantie	Meivakantie	Meivakantie	Meivakantie	Meivakantie	Meivakantie
10-mei	Meivakantie	Meivakantie	Meivakantie	Meivakantie	Meivakantie	Meivakantie	Meivakantie	Meivakantie

17-mei								
24-mei		RvK E2*	AVI-B	AVI-B	AVI-B	AVI-B	AVI-B	X
24-mei			R&W E3	R&W E4	R&W E5	R&W E6	R&W E7	X
31-mei		TvK E2*						X
31-mei			Spelling E3	Spelling E4	Spelling E5	Spelling E6	Spelling E7	X
7-jun.			DMT B	DMT B	DMT B	DMT B	DMT B	X
7-jun.			X	Begr.lz E4	Begr.lz E5	Begr.lz E6	Begr.lz E7	X
7-jun.	Opbrengsten	eind (E)	per groep	bespreken	in de	bouwverg	door	lkr
14-jun.	groepsbespr	groepsbespr	groepsbespr	groepsbespr	groepsbespr	groepsbespr	groepsbespr	X
21-jun.	Bijwerken	HOREB	HGW-week:	groepspln	voor	gr. 3 tot	en met gr.7	
28-jun.								
5-jul.		Rapport	Rapport-2	Rapport-2	Rapport-2	Rapport-2	Rapport-2	Rapport
5-jul.	Opbrengsten	eind (E)	school	presenteren	in de	teamverg	door	lB
5-jul.		oudergespr*	oudergespr*	oudergespr*	oudergespr*	oudergespr*	oudergespr*	X
12-jul.		Overdacht	inplannen	Overdracht	inplannen	Overdracht	inplannen	X
12-jul.	Bijwerken	HOREB	HGW2&3:	tbv de	overdracht	gr. 3 tot	en met gr.7	
19-jul.								
zomervak	zomervak	zomervak	zomervak	zomervak	zomervak	zomervak	zomervak	zomervak

AVI sept: versie B

AVI jan: versie A

AVI mei: versie B Z.O.Z->

cito-afname periode E '20 is verschoven naar sept '20 ivm corona is tevens nulmeting start schooljaar
 lln.bespr* op aanvraag ná schooltijd, onder OA-tijd of gymtijd
 oudergespr* op aanvraag
 groepsbespr bespreken opbrengsten groep en zorglln
 VISEON: afname april alleen bij A en Z scores uit de okt afname
 HGW logboek voor TL,BL,SP,RK voor de verlengde instructie leerlingen

